

NEWSLETTER

JOKOAREN EUSKAL BEHATOKIA

2024ko uztaila

8. Zenbakia

Unai Garma ludopata ohia da (7 urte baino gehiago jokatu gabe), A90ºgrados-en fundatzaile eta bozeramailea eta Ekintza-Aluviz elkartearen boluntarioa. Erakundearen, begirale gisa, talde-terapietan aritzen da duela 5 urte baino gehiagotik. Unai hainbat komunikabiderekin kolaboratzen du eta Gizarte Sareetan dago apustuen munduaren alde negatiboa eta arriskuak erakusteko. Duela gutxi, FEJARen "Gambling Free Feed" nazioarteko proiektuan parte hartu zuen aditu gisa.

AURKIBIDEA

Elkarrizketa

Unai Garma Arana, ludopata ohia eta A90º-ren fundatzailea1

berriak

Eusko Jaurlaritzak jokoaren arloko sentsibilizazio-kanpainak egiteko laguntzak abiarazi ditu 3

GLI laborategien bisita Joko eta Ikuskizunen Bizkaiko Lurralde Bulegora.....3

Jokoaren adierazleak

Kudeaketa pribatuko kirol-apustuen bolumena..... 4

ONCEn jokaturako kopuruak 4

Ikuskapenak 5

1- Uda honetan munduko kirol ekitaldi handienak izango dira (Eurokopa, Amerika Kopa, Olinpiadak...) Nola aztertzen duzu gertaera horien eta kirol-apustuen arteko harremana?

Kirol-ekitaldi handien eta kirol-apustuen arteko harremana agerikoa da. Ekitaldiaren handitasuna aitzakiatzat hartuta, jende askok egiten du apustu. Eta apusturik egiten ez duen jendeak ere apustu egiten du ekitaldi horietan. Hori dela eta, une zaila da errehabilitazioan dagoen jendearentzat, azkenean jende askok apustu egiten duen ekitaldiak direlako. Orduan, pertsona bere burua errehabilitatzen eta apustuak egiteari uzten ari zaion ingurune batean, eta jendea apustu egiten ikusten duenean, etengabe entzuten ditu horri buruzko albisteak, une zailak baitira, eta berriro erortzea ekar baitezakete.

2-Eta, gazteengan arreta jarrita, zer desberdintasun egon daitezke?

Gazteekin gauza bera gertatzen da. Nabarmentzekoa da Koadriletan oso normalizatuta dagoela apustuak egitea. Azkenean, zure lagunek apustu egiten badute, apustu egiteko tentazioa izaten duzu. Kirol-ekitaldi horietan apustuak egiten dituztenak gero eta gazteagoak direla uste dut. Eta "porrak ere ohikoak dira, apustu informalak baitira. Azkenean, Sare Sozialetan, jendeak laguntza eskatzen digunean, horrelako kirol-ekitaldietan diru asko jarri duelako izan ohi da.

3- Zure ustez, zer eragin dute kirol-ekitaldi horiek ausazko jokoetan?

Kirol-ekitaldi horiek, ausazko jokoetan ez ezik, jokoaren industrian ere eragina dute, horrelako ekitaldietarako promozio berriak ateratzen baitituzte. Ekitaldiaren dimentsioari dagokion marketin hori erabiltzen dute plataforma digitaletan, ikusleak erakartzeko eta apustuak egiteko, baita apustu bereziak egiteko ere. Horren ondorioz, egoera normalizatu egiten da. Adibidez, *Kings League* (1) federazio-lehiaketa ez ofizial bat da, apustuak ere sartu dituena.

4- Ba al dago joko arduratsurik kirol-ekitaldiekin lotuta?

Ni ez naiz joko arduratsua sustatzearen aldekoa. Baina horrelako gertaerak arriskuak iruditzen zaizkit. Funtsean, ausazko joko eta kirol-apustuak diseinatuta dauden moduagatik, ahalik eta gehien erakartzeko diseinatuta dagoen industria baita, bai pertsoneri dagokienez, bai jokaturako kopuruari dagokienez. Industriaren barruan mekanismorik balego, agian joko arduratsua sustatu ahal izango litzateke. Baina azkenean, gaur egun ulertzen dugun bezala, ezinezkoa da. Kirol apustuak zuzenean egiteko aukera ematen du, zure apustua txartel horiekin konbinatuz. Apustua gero eta indibidualagoa da, eta, beraz, zailagoa da, aipatu dudan bezala, erantzule bihurtzea.

5- Jokalari birgaitu eta A90°-ko arduradun gisa, zer mezu helaraz dakiok kolektibo gazteago horri?

Batez ere, kontuz ibil daitezela eta apustuen atzean dauden arriskuak ezagutu ditzatela. Ni ez naiz joko debekatzearen aldekoa, baina bai uste dut dituen kalteen jakitun izan behar dutela; horrela, egunen batean norbait ezagutzen badute edo beraiek pasatzen bazaizkie, laguntza eskatzeko tresnak dituzte, eta hori da egin dezaketen gauzarik onena. Ezkututzen badute edo gezurretan ari badira harrapatu arte, amaiera okerragoa da. Baina, batez ere, esaten diet hortik ateratzen dela, eta kirola eta bizitza askoz hobeto gozaten direla apusturik gabe.

(1) *Kings League*, *Queens League* eta beste bertsio batzuekin batera, UEFA arauetatik kanpo antolatutako eta, besteak beste, Gerard Pique futbolari ohiak bultzatutako futbol ligak dira.

B E R R I A K

Eusko Jaurlaritzak jokoaren arloko sentsibilizazio-kanpainak egiteko laguntzak abiarazi ditu

Joan den uztailaren 9ko Gobernu Kontseiluak dirulaguntzen deialdi berri bat onartu zuen, 100.000€-takoa, euskal herritarrei joko patologikoa prebenitzeko, informazioa zabaltzeko eta sentsibilizatzeko proiektuak sustatzeko. Laguntza hauek Euskadin egoitza duten erakundeentzat dira.

Programaren helburu nagusia joko arduratsua sustatzea da, bai eta hezkuntza-kanpainak eta prebentzio- eta laguntza-programak bultzatzea ere, jokoarekiko adikzioen eremuan. Ekimen horien helburua izango da euskal herritarrei informazioa eta orientazioa ematea jokotik eratorritako mendekotasun-portaerei lotutako arriskuei buruz.

Dirulaguntza horiekin, Eusko Jaurlaritzak joko kontziente eta osasungarri bat sustatzeaz gain, EAEko biztanleei adikzioak aitortzeko eta prebenitzeko beharrezko tresnak eman nahi dizkie.

Elkarte interesdunek laguntza horiek jasotzeko proiektuak aurkeztu ahal izango dituzte, gizarte informatuago eta arduratsuago baten aldeko ahalegin kolektiboa eginez, jokoari eta horrek izan ditzakeen arriskuei dagokienez.

Informazio gehiago nahi izanez gero, bisitatu Jokoaren Euskal Behatokiaren webgunea.

GLI laborategien bisita Joko eta Ikuskizunen Bizkaiko Lurralde Bulegora

Joan den uztailan, Karen M. Sierra-Hughes, *Gaming Laboratories International* (GLI) erakundeko Latinoamerika, Karibe eta Espainiako presidenteordeak eta Pedro Larrañaga, erakunde bereko ingeniari *senior*-ak bisita bat egin zuten Joko eta Ikuskizun Saileko Bizkaiko Lurralde Bulegoaren instalazioetara.

Joko eta Ikuskizun zuzendaria den Aitor Uriarte Unzaluk hartu zituen biak, Zuzendaritzako eta Ertzaintzaren Joko eta Ikuskizun Unitateko beste ordezkari batzuekin batera.

Lantaldearen aurkezpen baten ondoren, solasaldi bat egin zen eta hainbat gai eztabaidatu ziren, bereziki iazko abenduan argitaratutako Makinen Agindua. Araudi horrek aldaketa nabarmenak egin ditu ausazko makinaren saiakuntza-prozeduretan. Zuzendaritzak makina horiek homologatzeko gaitutako laborategiek egiten dituzte saiakuntza horiek.

Topaketak ezagutzak eta iritziak elkartrukatzea ahalbidetu zuen, GLIren eta euskal agintarien arteko lankidetzara indartuz.

JOKOAREN ADIERAZLEAK

1. KUDEAKETA PRIBATUKO KIROL-APUSTUEN BOLUMENA EUSKADIN (2019-2023)

		2019	2020	2021	2022	2023
Araba	Aurrez-aurre	36.164.636	24.566.849	33.599.551	38.435.459	37.147.965
	Online	23.086.900	24.379.532	23.449.823	21.898.083	20.949.322
	Araba guztira	59.251.536	48.946.381	57.049.374	60.333.542	58.097.287
Bizkaia	Aurrez-aurre	114.759.132	68.289.574	96.633.330	113.215.408	112.827.574
	Online	74.643.396	72.028.217	81.784.145	79.060.742	77.053.581
	Bizkaia guztira	189.402.528	140.317.791	178.417.475	192.276.150	189.881.155
Gipuzkoa	Aurrez-aurre	71.969.185	43.761.906	63.122.402	66.210.228	66.712.207
	Online	56.017.219	56.694.241	62.086.328	63.540.621	58.259.373
	Gipuzkoa guztira	127.986.404	100.456.147	125.208.730	129.750.849	124.971.581
Euskadi	Aurrez-aurre	222.892.953	136.618.329	193.355.283	217.861.095	216.687.747
	Online	153.747.515	153.101.990	167.320.296	164.499.446	156.262.277
	Euskadi guztira	376.640.468	289.720.319	360.675.579	382.360.541	372.950.024

Iturria: Joko eta Ikuskizunen Zuzendaritzaren Memoria

Kirol-apustuen bolumenak gora egiteko joera izan du azken urteetan, baina 2020an eta 2021ean egoera aldatu zen kirol-ekitaldiak bertan behera geratu zirelako. Joera hori 2023an zehaztu da. Iaz, aurreko urtearekin alderatuta, % 2,4 murriztu da Euskadiko apustu guztien bolumena. Urritu ez den kasu bakarra Gipuzkoako modalitate presentziala izan da, % 0,75ekoigoerarekin.

2. EUSKADIKO ONCEKO APUSTU, LOTERIA ETA AUSAZKO JOKOEN GASTUAK (2019-2023)

	2019	2020	2021	2022	2023
Kupoia	49.773.977	32.470.342	44.559.297	31.433.241	32.015.323
ONCEren berehalakoak	14.117.517	10.616.239	16.265.975	11.268.256	13.018.270
ONCEren joko aktiboak	6.329.507	4.675.974	6.983.439	5.916.594	6.798.145
ONCE GUZTIRA	70.221.002	47.762.556	67.808.711	48.618.090	51.831.738

Iturria: ONCE Euskadi (estatistika zerbitzua)

ONCEren loterietako eta jokoetako apustuen gastuak portaera ez-lineala erakusten du. 2020an, pandemiak eragindako beherakada bat izan zuen, eta, ondoren, 2022an, jokoaren gastua berriro jaitzi zen ONCEn. Aurreko 2023ko ekitaldian, ordea, negozio-zifra berreskuratu zen. Hazkunderik adierazgarriena ONCEren berehalako jokoetan (+%15,5) eta aktiboetan (+%14,8) gertatu zen. Hala eta guztiz ere, kupoiak Euskadiko negozio-bolumenaren % 60 baino gehiago hartzen jarraitzen du.

JOKOAREN ADIERAZLEAK

3. LOKAL MOTAREN ETA URTEAREN ARABERA EGINDAKO IKUSKAPENAK

	2019	2020	2021	2022	2023
Kasionoak	167	79	123	125	143
Bingoak	201	138	210	229	244
Joko eta jolas-aretoak	682	567	989	805	735
Apustu-lokalak	55	55	54	29	53
Ostalaritzako makinak	3.796	887	1.495	1.368	1.504
Jokoaren zaintza eta kontrola	970	854	483	672	502
Baimen espezifikoa duen jokoaren zaintza eta kontrola	--	--	100	82	82
Guztira	5.871	2.580	3.454	3.310	3.263

Iturria: Joko eta Ikuskizunen Zuzendaritzaren Memoria

Jokoaren arloko erreferentziazko gai bat Administrazioak egiten dituen ikuskapenak izaten dira. Ildo horretan, azken bosturtekoan, egindako ikuskapenak kuantitatiboki eta kualitatiboki aldatu dira, bereziki COVID19aren pandemiaren ondorioz. Hala ere, urtean 3.000 ikuskapen egiten dira batez beste.

2023an, 3.263 prozedura garatu ziren zazpi kategoriatan banatuta. Joan den ikasturtean ostalaritzako makinetan kontzentratu zen kopuru handiena (1504), eta ondoren, urrutitik, joko- eta jolas-aretoetan (735) eta joko-kontrolaren arloko zaintza berezietan (502). 2019-2023 aldian joera bera izan da. Hala ere, kategoria gehienetan, ikuskapenak berreskuratzen joan dira, aretoetan izan ezik; izan ere, gaur egun, pandemiaren aurreko ikuskapenen erdiak baino gutxiago egiten dira.

Gehitu

jokoareneuskalbehatokia@euskadi.eus

zure helbide-liburura, Jokoaren Euskal Behatokiaren berri guztak jasotzeko.